

IN MEMORIAM ROBERT KRUIHOF(*)

Op 5 juli 1991 overleed prof. dr. Robert Machiel KRUIHOF op zijn vierenvijftigste: „het hart”. Het was een zomerse dag, te warm voor professoren en studenten op het einde van de juli-zittijd van de examens. Zijn oudste dochter had diezelfde dag haar laatste examen; zijn jongste dochter „had deliberatie”.

KRUIHOF was geboren in een gezin waarin strikt plichtsbesef en het in ere houden van de beginselen de tafelrand vormden. Hijzelf hield dat verder ook zo. Vriendelijk was hij voor iedereen, en open voor alle gedachtenwisseling, maar alleen wie beginselen zoals hij die in ere hield, ook beleed, liet hij *echt* met hem praten. Hij heeft, in de tijd waarin hij heeft geleefd, nog vele tafelgenoten gehad.

Robert KRUIHOF deed zijn rechtenstudie aan de Universiteit te Gent (1960), ging nadien naar de V.S. om er een master's te behalen (Michigan, 1962) en bleef er, zoals gebruikelijk, even werken in een advocatenkantoor (Sullivan, N.Y.). Te Parijs vervolmaakte hij zich in de rechtsvergelijking (Institut de droit comparé, Parijs, 1965). Deze aanvullende studies deed hij op aansporing van zijn leermeester, Prof. Dr. Jean LIMPENS. Bij LIMPENS werd hij assistent (R.U.G.) en navorser (I.C.R.V.).

Het is tekenend voor LIMPENS, en voor KRUIHOF, dat KRUIHOF bij LIMPENS zijn proefschrift maakte (geaggr. hoger onderwijs, 1973) over het onderwerp waarop LIMPENS zelf — dertig jaar tevoren — had gewerkt voor *zijn* aggregatie, en dat er — alle argumenten herwogen — andere stellingen volgden. Voor dit proefschrift over vertikale prijsbinding bij merkartikelen kreeg KRUIHOF de vierjaarlijkse Winkler Prins-prijs. Inmiddels had hij bij LIMPENS ook het vakmanschap geleerd voor de overzichten van rechtspraak

(*) Om de nagedachtenis te eren van prof. dr. R. KRUIHOF, die op 5 juli 1991 overleed, heeft het Departement Rechten van de U.I.A. besloten om, in samenspraak met de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de V.U.B., de meest markante publikaties van de overledene te bundelen in een huldeboek, en daarin tevens zijn nog niet gepubliceerde bijdrage over „Naar een 'Gouvernement des Juges' in het Belgische verbintenisrecht?” op te nemen. Dit huldeboek bevat eveneens een bio-bibliografie van wijlen prof. dr. R. KRUIHOF, een volledige lijst van zijn wetenschappelijke publikaties en een woord vooraf van de hand van prof. dr. W. VAN GERVEN; het zal worden voorgesteld op een academische zitting die op *donderdag 21 mei 1992 om 17 uur* plaatsheeft in het Aula-gebouw van de U.I.A. Nadere informatie hierover volgt nog. Te dezer gelegenheid zal ook de oprichting van de „Leerstoel privaats vermogensrecht professor Robert KRUIHOF” worden bekendgemaakt.

(*R.C.J.B.*, 1964, 1969) en met LIMPENS en A. MEINERTZHAGEN-LIMPENS had hij het deel „Liability for one's own act” geschreven voor de *International Encyclopedia of Comparative Law*.

In 1972 werd hij benoemd tot gewoon hoogleraar in de nieuw opgerichte Universitaire Instelling Antwerpen. Hij werd er meteen decaan van de rechtsfaculteit. Als jurist had hij goede naam. Als decaan had hij geen ervaring van het beleid in een „mei '68”-faculteit. Hij was geen mei 68-er geweest; hij was een linkse demokraat; een vrijage met links wantrouwe hij als coquetterie. Hij bracht geen ervaring mee, maar principes. En zo werd de rechtsfaculteit „uitgevonden” en gemaakt: KRUIHOF past zijn principes toe van academische vrijheid, bespreekbaarheid, stevige nadruk op het onderzoek, de oprichting van een universiteit *in* Antwerpen en niet de inrichting van een universiteit van het Antwerpse. Met principes sjacherde KRUIHOF niet. De uitstraling die de UIA heeft gekend door het goede proefschrift-onderzoek is mede daaraan te danken.

Voordien, vanaf 1970, doceerde hij ook aan de Economische Hogeschool Limburg. In 1980 werd hij benoemd tot buitengewoon docent in het verbintenissenrecht aan de VUB. De cursus van zijn voorganger aan de VUB, wijlen prof. dr. Jacques VAN DAMME, wilde hij — onder beider naam — herwerken tot een handboek. Het vele werk van de overzichten van rechtspraak die hij voor het T.P.R. maakte (KRUIHOF, PAULUS en MOONS, 1975; KRUIHOF, 1983; KRUIHOF, BOCKEN en DE LY — te verschijnen) gaf hem daarvoor goed inzicht en gerijpt oordeel.

De artikelen, rapporten en annotaties die hij schreef, waren echte „bijdragen”. In de regel ging het over problemen die nieuw aan de orde kwamen, bv. produktaansprakelijkheid (1972, 1978, 1979), schadevergoeding wegens de geboorte van een ongewenst kind (1986), of die toch eens serieus op de agenda moesten komen.

Van deze laatste mogen als voorbeeld worden genoemd: „Schuld, risico, imprevisie en overmacht bij de niet-nakoming van verbintenissen. Een rechtsvergelijkende benadering” in *Hulde aan René DEKKERS*, Brussel, Bruylant, 1982, 281-310; „Contractuele aansprakelijkheidsregelingen”, *T.P.R.*, 1984, 233-298; „Aansprakelijkheid voor andermans daad: kritische bedenkingen bij enkele ontwikkelingen”, *R.W.*, 1978-1979, 1393-1426; „La théorie de la tierce-complicité en droit privé. Plus de soixante-dix années d'incertitude juridique”, noot onder Cass., 21 april 1978, *R.C.J.B.*, 1980, 97-120; „La théorie de l'apparence dans une nouvelle phase”, noot onder Cass., 20 juni 1988, *R.C.J.B.*, 1991, 51-92. Bij ontvangst van deze laatste

noot schreef de hoofdredacteur aan KRUITHOF dat hij in goede orde „votre étude magistrale” had ontvangen.

KRUITHOFs bijdragen bevatten altijd een diepgaande analyse van de problemen en van de voorgestelde oplossingen. Voor de voorgestelde oplossingen was één toets de belangrijkste: vindt de oplossing steun in de traditie, zoals die zich met legitimatie en legitimitéit ontwikkelt? Wijziging van recht (wijziging van het beschermde belang) moet immers met de waarborgen gebeuren van totstandkoming van recht. KRUITHOFs midden-positie in de discussie over de invloed van de goede trouw getuigt daarvan. Als de rechter contractpartijen de wet mag stellen op grond van wat mede naar maatschappelijke opvattingen redelijk en billijk is, dan let KRUITHOF op het gevaar daarvan voor minderheden. In dezelfde zin handelend, zal hij de „schijnleer” vastknopen aan een overigens alleen in de Franse traditie bekend — maar in het Latijn gesteld — adagium („error communis facit ius”). Het is goed om vast te stellen dat de zorg om de ontwikkeling te situeren in de legitieme lijn der traditie, wordt gedeeld (zie onlangs: J.M.M. MAEIJER, in *T.P.R.*, 1991, 1 en 5).

KRUITHOFs laatste, groot, opstel draagt als titel „Naar een ‘gouvernement des juges’ in het Belgische verbintenissenrecht?” Het moet nog verschijnen. Wie KRUITHOF kende en het opstel reeds las, weet dat KRUITHOF daarin zijn stellingen ter zake op een rij heeft gezet. „Eens en voorgoed” doet een hoogleraar zoiets eigenlijk niet. Maar, achteraf gezien, blijkt het een aandenken als ware het een testament (DIRIX en VAN OEVELEN, *R.W.*, 2 november 1991).

Rob KRUITHOF was ook met hart en ziel hoogleraar. Zijn colleges werden door zijn studenten hoog op prijs gesteld. Met goed gekozen gevallenstudie leidde hij de studenten door het verbintenissenrecht en het recht inzake onrechtmatige daad. Als nu, kort nog na zijn dood, een ander hoogleraar verwijst naar KRUITHOF, worden de gezichten streng, berispelend. Geen ander hoogleraar moet „hun” KRUITHOF accapareren.

Hij was een innemend man.

Toen hij in China gasthoogleraar was, in mei 1989, zei een student-tolk over hem: „You know what the Chinese would say about that man?

He has an honest smile.”

H. SWENNEN